

Розділ перший

Дівчина, що врятувала єдинорога

У давній давнині...

За незапам'ятних часів пішла одна дівчинка в той праліс, що між Ельбурськими горами та Каспійським морем, щоб назбирати грибів.

Напередодні йшов дощ. Земля була м'яка й вогка, а в повітрі витав запах суглинку й моху. Це був чудовий день для збирання грибів, тож дівчинка вже майже заповнила свій козуб «левовими гривами» та кучерявенькими грифолами, як раптом почула віддалений стогін за деревами. Здавалося, що це кричить від болю якась звірина.

У лісі водилися і леопарди, і шакали, і бурі ведмеді. Проте цій дівчинці нестерпно було навіть подумати, що якесь створіння страждає. Тому вона вирушила в напрямку звуку, щоби глянути, чи зможе чимось допомогти. Трохи осторонь стежки, на галявині посеред хащі, дівчинка знайшла джерело криків.

Там сховався кров'ю переляканий єдиноріг: його нога застрягла в мисливському капкані. Це було величезне й напрочуд дике створіння. Дівчинка ніколи раніше не бачила такого звіра, але одразу ж зрозуміла, що він — особливий. Розуміла вона також і те, що як тільки мисливець повернеться перевірити свою пастку, то єдинорога не стане.

Тому дівчинка притлумила свій страх і підбралася ближче до нього настільки безшумно й обережно, наскільки могла. Щоб заспокоїти єдиного, вона запропонувала йому трохи грибів, що їх назбирала. І коли дівчинка відчула, що можна безпечно підійти, вона нахилилася і звільнила єдиного з пастки.

Звір, здавалося, заповнив усю галявину своїми довгими ногами і страшним гострим рогом. Дівчинка прикипіла до місця, боячись поворухнутися. Єдиноріг довго дивився на свою рятівницю. Потім він обережно зробив крок пораненою ногою до дівчини, нахилив свою величезну голову і встроїв свій ріг у її груди, прямо над серцем.

Дівчинка впала на землю, і під час цього падіння частина рога відламалася всередині неї. Єдиноріг спостерігав за дівчиною якусь мить, а потім розвернувся і, кульгаючи на поранену ногу, помчав у ліс. Відтоді його ніхто не бачив понад століття.

Дівчинка з кровоточивою раною та у стані шоку зуміла таки повернутися до рідного села на окраїні лісу. Там вона знепритомніла, і люди віднесли її додому. Дівчинка пролежала в ліжку багато днів. Спершу ніхто навіть на думці не мав, що вона виживе. Але якось рана перестала кровоточити. Ще через три дні біль почав ущухати. Рана поволі зарубцьовувалася, аж поки від неї залишився шрам у формі півмісяця, прямо над її серцем, а ще — малесенький шматочок рога єдиного, що застряг між ребрами.

Минув час, і дівчинка стала жінкою. Вона вийшла заміж і народила дітей, деякі з них теж мали над серцем родимки у формі півмісяця. І те ж стосується їхніх дітей, і дітей їхніх дітей, і так далі. Подейкують, хоча ніхто не може бути впевнений у цьому, що хтось із нащадків цієї дівчинки досі живий, і що деякі з них досі мають цю родимку на своїй шкірі — саме там, де єдиноріг уперше її торкнувся.

А ще шушаються, що можливо — але цього ще ніхто не довів, — усередині них досі є частинка єдиного.

Розділ другий

Робота

Я не мала б працювати на рецепції.

Ветеринарна клініка — не місце для нетерплячих людей, а я злилася на весь білий світ. Проте Домініку потрібна була перерва на обід, а всі інші працівники були зайняті, тож, як сказав би мій батько: «*Світ не спиняється заради наших забіганок, Маржан*». Отож усе, що мені лишалося, це вдавати, що я — сама привітність і добросердя. Подумки я молилася, щоб не задзвонив телефон, і щоб наступні пів години вестибюль так і стояв порожнем: таким чином я могла б не відволікаючись продовжувати злитися на весь той світ.

Щиро кажучи, я злилася через дві речі. Насамперед — на саму клініку. Якраз три тижні тому «Ветеринарна клініка Західного Берклі» перейшла в мою власність. Я ніколи цього не прагнула, тим паче, що перший тиждень мого другого року навчання у старшій школі був не найкращим часом, щоби неждано-негадано стати власницею обтяженої боргами ветеринарної клініки. Крім школи, домашніх завдань і всього, що стосується громадського життя, додалися заробітна платня, орендна плата, комуналка, страхування й купа інших осоружних обов'язків. Долучно із підміною на рецепції, щоби Домінік зміг пообідати.

А тоді трапилося те, що трапилося.

Це була клініка мого батька. Він був ветеринаром і, скільки мені утямки, зажди порядкував тут. Батьки зазвичай не передають свій бізнес дочкам-підліткам. Але мій батько не був такий, як усі. У кожному разі, великого вибору він не мав.

Поліція не була впевнена в тому, як його вбили. Так і не знайшли знаряддя вбивства, але ніхто не міг утямити, яким чином людина змогла зробити *це* голіруч. Я чула, як один із рятувальників сказав, що скидається, ніби його

збила вантажівка. Але навіть це не пояснювало опіків на батьковій шкірі.

Підозрюваних не було. Не виявилось ні відбитків пальців, ні слідів ніг, ні зразків ДНК, волосся чи шкіри — нічого з того, що вам показують у телешоу. Не було камер відеоспостереження. Не було навіть можливого мотиву вбивства. З нашого дому нічого не вкрали. Все залишилося на своїх місцях, якщо не брати до уваги кімнати, де помер мій батько.

І це була друга причина, чому я злилася.

Я приходила у клініку впродовж останнього тижня. Зазвичай я вмощувалася у старому кабінеті батька — крихітному й затишному, де почувалася в безпеці, як ніде більше. Або ж гайнувала час у процедурній, де я могла одягнути маску і зчезнути, а всі мої обов'язки обмежувалися доглядом за тваринками й заспокоєнням їх. У холі я почувалася незахищеною. Почувалася цуциком у вітрині зоомагазину, тільки замість цуцика я була росомахою, причому скаженою.

Але позаяк замінити мене не було кому, я просто сиділа у кріслі Домініка і, вп'явшись нігтями в долоні, аби відволіктися, запевняла себе, що зі мною все буде гаразд — не настільки, щоб аж-аж, але не найгірше — звичайно, допоки мені не потрібно ні з ким баляси точити.

Я саме говорила собі це, коли двері відчинилися.

Вона впевнено підійшла прямо до столу, без жодних вагань, достоту як ракета з тепловою головкою самонаведення, причому ракета, на якій хтось намалював щасливе личко. Я припустила, що їй було трохи за двадцять. Каштанове волосся, витончені окуляри з дрововими обідцями, карі очі, що зустрілися з моїми, щойно вона уздріла мене. Усмішка, що змушувала почуватися трохи її подругою, а трохи її ж здобиччю.

Із нею не було тварини. Погана прикмета у ветеринарній клініці.

— Ти, мабуть, Маржан, — промовила вона. — Співчуваю твоїй втраті.

Але найгіршим було те, що вона знала моє ім'я.

— Хто ви? — моїм голосом можна було б протинати повітря, але її усмішка навіть не здригнулася.

— Ми не знайомі, — відповіла вона.

— Він вам винен гроші? — запитала я. — Бо вам прийдесться звернутися до його бухгалтера, і я вас запевняю...

Вона відмахнулася від запитання, після чого дістала візитівку з полотняної сумки й поклала на стійку рецепції переді мною. На візитівці не було ні словечка, лише покритий бронзовою фольгою символ — чайник у формі звинutoї кільцями змії. Я очікувала пояснень, поки не зрозуміла, що вона чекає, що я впізнаю цю емблему.

— Не пригадуєш? — спитала вона нарешті.

Я похитала головою. Вона знову сумно всміхнулася:

— Він не розповів тобі. Ми можемо десь поговорити?

— Про що? — запитала я.

— Багато про що, — відповіла вона. — Про твого батька.

Що трапилося з ним, — вона затнулася. — Про роботу.

Про роботу.

Те, як вона промовила ці слова, сколихнуло щось пекуче та невідоме в моїх грудях. Можливо, це було ще більше злості — доброї старої злості, яку я вже доволі довго плекала в собі. Чи, можливо, це було щось інше. Можливо, це була зацікавленість.

Можливо, це була надія.

* * *

Іноді, коли йому телефонували на мобільний, відповідала я. Мій батько ненавидів це.

— Джим Дастані тут? — питали вони, що завжди дивувало мене. Мого батька звали Джамшид. «Джим» звучало як особливо жалюгідний різновид культурної капітуляції, тому що окрім того, що ім'я до біса просте, воно ще й зовсім йому не личило. Зрозуміло, що він просто не міг зватися «Джимом».

Хто б то не був, я обов'язково кричала так, щоби той «хтось» почув моє: «Б-А-А-А-А-А-ТЪКУ! Це до Т-Е-Е-Е-Е-БЕ!», — аби у клієнта склалося перше враження про його непрофесійність. Мій батько з гуркотом спускався по сходах, переважаючи через одну. Коли він дратувався, то щоразу так кривився, що це нагадувало посмішку, але та посмішка наче була спричинена фізичним болем. Щиро кажучи, багато чого здавалося фізично болючим, коли це робив батько — їв, сміявся, спав. Мабуть, саме тому він не робив нічого з цього так часто, як мав би.

Вихоплюючи телефон із моїх рук, він дивився на мене суворо, так неначе я мала ось-ось вскочити в халепу. Але такого ніколи не траплялося. Що б він зробив? Покарав мене? Неможливо покарати когось, витаючи в хмарах.

Він мовчки забирав телефон і йшов до себе в кімнату. При цьому як би сильно я не притуляла вухо до зачинених дверей, усе, що я чула, було лише бурмотіння.

Розмови ніколи не були тривалими. Щойно вони закінчувалися, він одразу відчиняв двері й передавав телефон мені, не злостячись при цьому й навіть не дратуючись. Подумки він уже збирав речі, вже виїжджаючи, вже прямуючи в аеропорт чи на вокзал чи іще чортзна-куди.

— Тож куди цього разу? — запитувала я, коли мені справді хотілося бути нахабою.

Якщо мені щастило, він казав щось на кшталт: «Туди, де тепло» або «До маленького затишного містечка». Це все, що я могла почути у відповідь. Ніколи не було зрозуміло, чи він справді говорить до мене, чи просто нагадує собі, щоби зібрати необхідні речі. Він міг взагалі не звертати на мене уваги, допоки не спакував сумку.

Наш ритуал, справжній ритуал, починався вже біля дверей. Він зупинявся у проїмі дверей, так наче щойно згадав щось, а після цього обертався. Щоразу я була там, очікуючи цієї миті, я завжди була поруч.

— Маржан, — говорив він, — все, що тобі необхідне, це...

— Знаю.

Не було потреби в цьому переліку — кредитка в кухонному ящику, готівка в конверті поруч з умивальником. Телефони екстрених служб — пожежної охорони, поліції — приклеєні клейкою стрічкою поруч із візитівкою місцевої служби таксі й номером телефону служби доставки піци. Все, що мені могло знадобитися, було там, де воно завжди було.

Потім звучала його обіцянка: «Я скоро повернуся додому».

«Скоро» могло означати через день, а могло означати й через тиждень. Я не могла цього знати напевне, допоки він не повертався.

Після цього він ставив сумку й обіймав мене. Гадаю, що коли я була молодшою, теж обіймала його. Важко згадати. Він тримав мене так ще декілька секунд, а потім вибачався:

— Мені жаль. Колись...

Справді. Колись це матиме сенс.

Коли я була маленькою, я гадала, що всі ветеринари мають таких клієнтів. Після смерті мами я почала розуміти, що все це доволі дивно. Раніше я злилася на нього, коли він ішов. Потім, дещо пізніше, я стала свинуватою. Я звинувачувала його в усьому, на що лише вистачало моєї уяви — у контрабанді наркотиків, у шпигунстві. Звинувачувала в тому, що він потай від мене завів собі іншу сім'ю десь там, де дідько каже «на добраніч». Чи, можливо, це я була його потаємною сім'єю.

«Це просто люди, які потребують моєї допомоги», — так зазвичай він виправдовувався. І через те, що я ніколи не бачила, щоб він турбувався про щось більше, ніж про свою роботу, я вірила йому.

Потім він казав: «Люблю тебе».

Не знаю, що насправді він мав на увазі під цими словами. Він завжди їх промовляв, коли покидав мене.

І наостанок був погляд. Той самий погляд, що змушував мене почуватися тваринкою на оглядовому столі у процедурній кімнаті, в якій він намагався виявити пухлину, чи

інфекцію, чи то черв'яка в моєму оці. А потім легке розпачливе зітхання, так наче виправити побачене було понад його сили.

Ось так він покидав мене, відтоді як мені виповнилося десять років — я залишалася сама-самісінька з клятим запитанням, що зі мною не так.

І зрештою, саме так він і покинув мене, покинув назавжди.
Це була робота.

Я переконала докторку Полсон позичити мені її санітара на кілька хвилин, щоби той приглянув за вестибюлем. Потім я відвела жінку до батьківського офісу й закрила за нами двері.

Офіс не годився для зустрічей. Він був тісний, а стіл — занадто великий. Двоє могли легко вміститися, якщо один із них сів би на підлогу, що я й робила, коли мій батько ще був живий. Але це була нетипова зустріч, тому ми обидві незграбно никалися навколо стола, намагаючись посунути стільці так, щоби бачити одна одну й не надто вже підпирати стіни чи книжкову шафу. Мене охопило дивне відчуття, наче мій батько якимось чином стоїть поміж нами, затуляючи прохід і тим самим усе ускладнюючи. Але, звісно, це було неможливо.

— Чи можу я поглянути на твою руку? — запитала вона.

Я не знаю, навіщо вона хотіла побачити її, але вона промовила це з такою впевненістю, що цього було достатньо для мене, щоби я поклала свою руку поверх її, долонею вгору. Перш ніж я встигла щось сказати, вона вколола голкою пучку мого вказівного пальця й вичавила маленьку червону краплинку крові.

— Ай! — вигукнула я, — Якого чорта?

Наскільки жінка сильна я усвідомила лише тоді, коли спробувала забрати руку.

— Хвилинку, — спокійно сказала вона, — тобі нема про що хвилюватися.

Вона витерла кров тонкою паперовою стрічкою, яку потім поклала на стіл поміж нами. Поки я споглядала, як кров розходитьсся на папірці, вона відпустила мою руку.

— Ти коли-небудь чула про гірканське походження? — спитала вона.

— Гм, а ви коли-небудь чули про те, що перш ніж встромляти в людину гострі предмети, спершу треба спитати її дозволу? Що це було?

— Стерильна голка, — відповіла вона, — запевняю тебе.

Вона підняла тест-стрічку й піднесла до світла. Було важко сказати напевне, але це було щось на кшталт візерунка в місцях, де розлилася моя кров. Жінка з полегшенням та задоволенням усміхнулася сама до себе.

— Вибач мені, — сказала вона, — це більше не повториться. А тепер щодо гірканського походження — ти коли-небудь щось чула про нього?

Я не мала жодної гадки, що воно таке.

— У такому разі я припускаю, що ти геть нічого не знаєш, — заявила вона, — і те, що я тобі розповім, стане великою несподіванкою.

Жінка відкрила сумочку, дістала звідти коричневий конверт і посунула його через стіл до мене.

— Мені потрібно, щоб ти відправилася до Англії, — промовила вона. — Сьогодні ж увечері.

— Що, перепрошую? — перепитала я.

— Все оплачено, — продовжувала вона. — Все в конверті. Єдиний доступний квиток був до першого класу. Я подумала, ти не будеш проти.

— Ви жартуєте? — Вона не скидалася на жартівницю. — Хто ви така? І що це за гірканське походження?

Вона проігнорувала мої запитання.

— Чоловік на ймення Саймон Стоддарт зустрине тебе в аеропорту й відвезе до маєтку в Мідлендз. Чи це якимось прояснило ситуацію?

— Звісно, — відповіла я. — Я лечу на інший край світу, де якийсь незнайомий чоловік відвезе мене казна-куди. Що далі?

— Потім ти зустрінешся з грифоном, — продовжувала вона. — Він захворів, потрібна твоя допомога.

— З грифоном, значить, — сказала я. — Маєте на увазі собаку — брюссельського грифона? Ви ж у курсі, що я не ветеринар, так? Ви ж у курсі, що мені всього п'ятнадцять?

— Я в курсі, — відповіла вона. — І ні, я не про собаку.

Я продовжувала вдивлятися в її обличчя, сподіваючись побачити натяк на те, що це просто вигадливий розіграш, але все, що я побачила, то це лише напів приховану усмішку, що наче вп'ялася їй в обличчя. Зрештою я взяла конверт і відкрила його. Усередині був авіаквиток — перший клас, як і було обіцяно, — і стосик англійських фунтів цукеркового кольору. Все це видавалося напрочуд реальним.

— З грифоном, — повторювала я. — Що я маю робити з грифоном?

— Зустрітися з ним, оглянути й дати рекомендації щодо лікування, — відповіла вона. — Це все, і після цього ти повернешся додому.

— Рекомендації?

— Ти все зрозумієш, — сказала вона.

— Хто ви? — знову запитала я. — Що це все таке?

Вона зняла свої окуляри, склала їх і поклала на стіл.

— Це і є робота, — відповіла вона.

— Чому я маю вам вірити? Чому я маю вірити в будь-що з того, що ви сказали? — допитувалася я.

— Бо якщо ти мені повіриш, можливо, я допоможу з'ясувати, хто вбив твого батька.

Її грайливе лице різко змінилося на серйозне.

— Я не знаю, хто це був, — випереджаючи моє запитання, відповіла вона, — але я б хотіла дізнатися. Я хочу допомогти. Ми хотіли б допомогти.

— Хто ми?

Вона випросталася, поклавши руки на стіл:

— Він коли-небудь згадував про Ітаку?

— Ітаку?

— Я знаю, що це важкий для тебе час. І знаю також, що в тебе є багато запитань. Наразі це для твого блага. Ми можемо все обговорити, коли ти повернешся додому.

— Хто сказав, що я згодна? У мене є клініка. У мене є школа.

— Звісно, — промовила вона, підводячись, щоб піти, і це мало б ефектний вигляд, якби не тіснота. Вона кивнула на конверт, вміст якого був розкладений віялом на столі переді мною. — Що ж, якщо передумаєш, то все необхідне ти маєш під рукою.

Після цього вона розвернулася й вийшла з офісу.

Фактично я *справді* мала клініку, але я була впевнена, що банкрутство не за горами. Коли я дивилася на всі ці рахунки, я не могла осягнути, яким чином вона все ще тримається на плаву. Навіть Домінік, який останні два роки керував офісом з непохитною упевненістю, нагадував мені старезного пса з притулку, котрий облишив будь-яку надію на те, що його колись заберуть звідси.

Щодо школи. Я не відвідувала її, відтоді як помер мій батько. І я не дуже й поспішала повертатися туди. Мені не потрібно, щоб мої однокласники витріщалися на мене й намагалися вичавлювати із себе якісь слова співчуття.

Зрештою я зібрала все те, що залишила жінка, і поклала знову в конверт. Мені було легше розмірковувати раціональніше, коли пачка грошей і авіаквиток першого класу не муляли очі. Я встала й пішла в хол.

На стіні висіла фотографія мого батька. Докторка Полсон повісила її після батькової смерті, попередньо запитавши в мене, чи я не проти. Це була та сама фотографія, яку він використовував усюди — на вебсайті, у всіх цих брошурах, що безкоштовно друкували для нас медичні компанії. Я бачила це мільйон разів. Він був одягнений у свій білий піджак, під яким була світло-голуба сорочка на гудзиках.

Його смугляве лице було продовгуватим і худим. Вираз його обличчя був серйозний, як ото бува на світлинах столітньої давнини в людей, котрі раніше ніколи не знимкувалися. Брови насуплені, уста щільно стиснуті, густе чорняве волосся прибране з лица, темні блискучі очі пом'якшені довгими й тонкими віями. Джамшид Дастані — освічений, мудрий і чуйний чоловік. Чоловік, якому можна довірити свого домашнього улюбленця.

Це була переконлива ілюзія. Якщо пильніше придивитися, то очі виказували його. Вони були зморені й зацьковані, очі загубленої душі. Секретом фотографії, який можна було розгадати тільки якщо споглядати її мільйон разів, як оце споглядала я, було те, що насправді він не дивився в камеру. Його обличчя було нахилене правильно, і лінія очей була доволі близько, що могло обдурити майже будь-кого, але його погляд був прикутий до чогось далекого й сумного, достоту як і за життя.

Я поглянула на світлину. Моя увага знову була прикута до батька, так ніби я почула, як він відкашлявся і збирається щось мені розповісти. Але, звісно, світлина не заговорила. Погляд мого батька зі світлини, не затримуючись на мені, вбирав якісь речі вдалині — речі, про які він ніколи не говорив.

Було би, звісно, вкрай нерозважливо сісти на міжнародний рейс, що прямує до таємничого пункту призначення, аби я, профанка, заопікувалася хворим неіснуючим створінням. Жодна людина при доброму розумі й будиши притомною не погодилася б на щось настільки небезпечне й безголове.

Я дивилася на світлину батька, поки мені не урвався терпець. Це була його вина. Усе це. Ця клініка, цей згаяний час і ці гроші, за які я тепер відповідала перед законом, — його вина. Ця дивакувата жінка і її нічим не обґрунтовані прохання — його вина. Те, що я змушена навіть розмірковувати над ними — його вина.

Хтось убив його одного дня у його власному будинку — його вина.

Я увійшла в оглядовий кабінет, де докторка Полсон уже закінчувала зі своїм пацієнтом. Я обережно постукала у двері й прочинила їх.

— Щось трапилось? — запитала вона.

Мені завжди подобалася докторка Полсон. Вона була різкуватою, але й на свій лад спочутливою. Наша головна орнітологиня, вона любила всіх тварин, але птахів особливо. У неї була пара улюбленців на ймення Трістан та Ізольда, а ще сірий африканський папуга, прозваний Гемінгвеем, який декламував Т. С. Еліота й Емілі Дікінсон з маніакальним тріумфом щоразу, коли вона приносила його в офіс. Докторка Полсон зберігала на столі копію книги «Путівник Сіблі по птахах», а два обрамлені відбитки з «Птахів Північної Америки» Дж. Одюбона висіли на стіні. Вона сама іноді нагадувала мені пташку — тиху, терплячу й акуратну, можливо, чаплю. Вона була високою, стрункою та серйозною, але не про те річ. Найприкметнішим був її спокій, який властивий певним видам ловецьких птахів, котрі можуть завмирати і зливатися з ландшафтом. Саме такою вона здалася мені в той момент. Урівноважена й пильна, вона вивчала мене.

— Я, мабуть, піду додому, докторко П., — сказала я.

Ось і все — я пішла б додому, розмірковуючи про всі ці речі, а відтак я б зрозуміла, що летіти до Англії, не маючи найменшого уявлення про те, хто чи що там чекає на мене, нерозсудливо й безвідповідально.

— Я впевнена, що ми впораємося, — сказала вона. — Все гаразд?

— Так, — збрехала я. — Все гаразд. Гадаю, мені потрібно трохи відпочити.

І викинути з голови дурнуваті думки про політ через пів світу, щоби надати ветеринарну допомогу — тим паче не маючи кваліфікації — створінню, що не існує поза казками.

— Ти повинна подбати про себе, — сказала докторка П.

— О, я, мабуть, візьму кілька вихідних.

Стоп, що? Я справді це щойно сказала?

— Звісно, — відповіла вона, — все, що тобі потрібно.

— Дякую, докторко П., — сказала я.

Мабуть, я мала дивний вираз обличчя. Було достатньо важко вдавати спокій.

— Маржан, чи все в тебе добре? — спитала вона.

— Так. У мене все добре. — Навряд чи це звучало правдоподібно.

— Якщо ти захочеш колись поговорити, — сказала вона, — знай, я завжди поруч.

Видавалося, наче це вона хоче поговорити, через що мені хотілося говорити ще менше. Останнє, що я хотіла б почувти, це як хтось інший співчуває моїй втраті.

— Дякую, все в нормі, — відповіла я.

Перш ніж вона встигла ще щось сказати, я вибігла з кімнати й зачинила двері за собою. Я зупинилася востаннє перед світлиною батька й намагалася стати так, щоб він таки поглянув мені в очі. Проте як би я не нахилилася й не крутила головою, він щоразу дивився повз мене.

— Якщо я помру, — звернулася я до світлини, — це твоя вина.

* * *

Я справді пішла додому, тому мої слова не були брехнею.

Моїм домом була п'ятдесятирічна поштукатурена будівля, розташована на рівнинах північного Берклі. З вулиці це була проста сіра стіна з двома вікнами, цементною верандою та дверима, поряд — вуличний ліхтар, а під ним — телефонний стовп, та ще клен, що виріс із квадратного клаптика бруду на тротуарі. Батькова «Хонда Сівік» стояла на проїзній частині, призбируючи листя на лобовому склі. Відколи батько помер, нею ніхто не їздив.

Я несла мій велосипед по сходах на веранду, коли почула, що мене окликають.

— Маржан, як справи, любя? — прозвучав м'який, сповнений турботи голос.

Моя сусідка, жвава жінка на ймення Франческа Вікс, те-пер була моєю законною опікункою. Вона замешкувала у крихітному старому будиночку, який успадкувала від свого дідуся, з купою метушливих собак із притулку, яких мій батько безкоштовно лікував, із цілорічним фруктово-овочевим садом і з вражаючою колекцією любовних романів. Вона була нижчою за мене на три дюйми, але її голос, загартований роками мирних протестів, значно перекривав цю різницю. Вона носила яскраві, масивні пончо з африканським орнаментом, і великі круглі окуляри, через що здавалося, що її очі от-от випадуть з очниць. Коли Франческа не займалася телефонним банкінгом чи не ходила на акції протесту, то працювала в анархістській книгарні. Я ніколи там не була, але мені часто спадало на гадку, чи є в них секція з любовними романами.

Вона зголосилася стати моєю опікункою частково через те, що відчувала, ніби завинила моєму батькові за всі роки безкоштовних ветеринарних послуг, і частково тому, що вона належала до волонтерів за покликанням. Того дня, коли прийшла ухвала суду, вона принесла нам емпа-нади й мексиканську кока-колу, й одразу запровадила свої правила.

— Горе — дивна штука, — сказала вона. — Роби все, що вважаєш за потрібне. Тобі не треба звітувати мені чи питати дозволу. Але... — і тут вона зробила паузу, витерла крихту зі щоки і стала серйозною, — ...ніяких наркотиків.

Зазвичай вона була надто заклопотана своїми собаками, рослинами й анархією, щоби доскіпливо займатися юридичним справами. І попри те вона підписувала всі документи, які слід було підписати, і вряди-годи залишала їжу на моєму порозі. Крім цього, вона не втручалася в моє життя, за винятком того, що щоразу, коли бачила мене, переконувалася, що я почуваюся добре й не вживаю наркотиків.

— Я в нормі, — відповіла я.

— Ти сьогодні рано, — сказала вона, посунувши свої окуляри так, щоб вони покоїлись на її коротко підстриженому афро.

— Я втомилася.

Так, я справді втомилася. І справді не збиралася робити нічого вкрай немудрого.

— Тобі щось потрібно?

Я знизала плечима й похитала головою. Було багато речей, яких я потребувала, проте я не планувала отримати їх від Франчески Вікс. Помахавши рукою й вичавивши усмішку, я полишила її внизу сходів і занесла велосипед у дім.

Мій дім усередині був такий же похмурий, як і зовні. Маленька кухня зі старою спрацьованою електроплитою й шумним холодильником, який, імовірно, порушував Паризькі домовленості; вітальня, в якій мало хто проводив час; і темний верхній поверх із двома спальнями, однією ванною та додатковою кімнатою, напхом напханою запакованими речами, якими ми ніколи не користувалися.

Просто дівчина, що рано повернулася додому. Той факт, що я спустошувала свій рюкзак, а потім заповнювала знову — трохи одяжі, речі особистої гігієни, паспорт (ніколи ним не користувалася), — нічого не означав. Тут не було на що дивитися.

Вони знайшли мого батька в його спальні. Хтось викликав службу 911, а потім повісив слухавку. Вхідні двері були відчинені. У перший день весь дім був обклеєний плівкою, а детективи приходили й виходили, збираючи та систематизуючи речові докази. Відтак вони зібрали свої речі, вручили мені квитанцію за речі, які вони забрали, зачинили двері до його спальні і зникли. Відтоді я не була там жодного разу.

Я зупинилася біля дверей. Тієї миті здалося, ніби ці двері були всім тим, чим був мій батько в житті. Замкнутий. Мовчазний. Сповнений темряви і, вірогідно, неприємних секретів, яких мені досі вдавалося уникати.

Я хотіла, щоб ті двері назавжди залишалися зачиненими. Проте водночас мені хотілося вибити їх.

У вухах дзвеніло, серце калатало як скажене. Ноги до сверблячки прагнули руху. Здавалося, ніби все моє тіло вібрує, сповнене електричного струму, запитань і голоду. В одній руці в мене була сумка, а в іншій — квиток на літак. Що я зробила?

Нічого з того, що відбулося декілька годин опісля, не відчувалося реальним.

Від моменту поїздки до аеропорту — геть приголомшена, я сиділа на задньому сидінні мікроавтобуса, все ще не вірячи, що зайшла так далеко — до моменту, коли авіакомпанія була готова боготворити ті папери, які я їм вручила, так ніби це був квиток першого класу, мені здавалося, що я все глибше і глибше поринаю у сповільнений лихоманний сон, допоки не опинилась у літаку, споглядаючи, як двері зачиняються і світ, який, як мені здавалось, я знала, зник за вікном.

Я й гадки не мала, куди прямую і що на мене чекає, коли туди потраплю. Я й гадки не мала, як підготуватися та й чи взагалі це допоможе. Коли подумки я поверталася до розмови з тією жінкою, то жалкувала, що не розпитала її більше, чи що не запитувала про одне й те саме знову і знову, допоки не почула б відповіді. *Грифон?* Вона справді це сказала? Може, я її не розчула? І взагалі, чому я? Яка може бути користь комусь від мене, тим паче для грифона?

Але крім тих запитань, які я хотіла поставити їй, був ще мільйон, які я б хотіла поставити батькові. Вони дзижчали й шепотіли в моїх вухах, і в моїй голові, і в моєму серці, весь час, щодня. Вони злили мене, і ця злість виснажувала. І якби я хоча б не спробувала відповісти на них, вони б, напевно, дзижчали й перешіптувалися до кінця мого життя. Я, мабуть, вічно б злилася.

Десь над Гудзоною затокою втома подужала мою злість та мої дивні думки, і я заснула, і приснилася мені історія, яку мій батько розповів мені, коли я була ще дуже маленькою.